

myślenia w takich miejscach dzieł Ojców Apostolskich, gdzie dotąd niewyraźnie je dostrzegano.

ks. Mariusz Szram

4. MONASTYCYZM ZACHODNI OD ZARANIA DO REGUŁY MISTRZA (XXVI Dni Augustiańskie, Rzym 8-10 V 1997)

W dniach 8-10 maja 1997 r. – pod patronatem włoskiego Prezydium Rady Ministrów – odbyło się w rzymskim Instytucie Patrystycznym «Augustinianum» międzynarodowe spotkanie naukowe na temat: *Monastycyzm zachodni od zarania do «Reguły Mistrza» (Il monachesimo occidentale dalle origini alla «Regula Magistri»)*. Sympozjum było XXVI już z kolei Dniami Augustiańskimi, które zgromadziły wielu badaczy starożytności chrześcijańskiej z kościelnych i państwowych uniwersytetów oraz wyższych uczelni m.in. z Anglii, Argentyny, Austrii, Francji, Hiszpanii, Izraela, Meksyku, Niemiec, Szwajcarii, Węgier, Włoch i USA. Z polskich patrologów był obecny jedynie niżej podpisany, jako przedstawiciel Papieskiego Uniwersytetu św. Tomasza w Rzymie. Należy jednak także wspomnieć częściowy udział polskich księży studiujących w Wiecznym Mieście. W programie zapowiedziany był komunikat ks. dra Antoniego Żurka z Tarnowa, ale nie dojechał.

Sympozjum otworzył rektor Instytutu Patrystycznego «Augustinianum» – o. prof. Angelo Di Berardino. Odczyt inauguracyjny wygłosił następnie prof. Salvatore Pricoco z Uniwersytetu w Katanii na Sycylii. Przed południem pierwszego dnia sympozjum wygłoszono jeszcze dla wszystkich uczestników dwa następujące, dłuższe odczyty: Klaus Zelzer (Wiedeń), *Luoghi e regole del primo monachesimo occidentale*; Francesco Saverio Pericoli Ridolfini (Rzym), *Monachesimo «orientale» e «occidentale»: criteri e limiti della distinzione nel periodo delle origini*.

Podczas obrad, odbywających się równolegle w dwóch sekcjach (A i B), wygłoszono około 40 referatów (25-30 min.) i komunikatów (15 min.). Nie będziemy poruszać szczegółowo omawianych zagadnień, gdyż wygłoszone odczyty ukażą się drukiem na wiosnę 1998 r. w serii wydawniczej Instytutu Patrystycznego – «Studia Ephemeridis „Augustinianum”». Chcąc jednak przybliżyć przedstawiane na sympozjum odczyty, podamy teraz jedynie ich tytuły.

8 maja
SESJA POPOŁUDNIOWA
Sekcja A: Św. Augustyn

Mar Marcos (Cantabria), *El ocio monástico: A propósito del De opere monachorum de San Agustín*; Vittorino Grossi (Rzym), *Correptio e correctio nella Regula ad servos Dei*; Josep Amengual Batle (Madryt), *Manifestaciones del monacato balear y tarraconense, según la correspondencia entre San Agustín y Consencio*; George Lawless (Rzym), *Agostino: Il rapporto fra la Regula Augustini e l'Epistula ad Bonifatium (ep. 189)*; Carlo Nardi (Florencja), *La fenomenologia dello sguardo impudico nella Regula ad servos Dei di s. Agostino. Fonti, paralleli, sviluppi*.

Sekcja B: Galia

Franz Corsaro (Katania), *L'ideale monastico di Martino di Tours attraverso i Bíoï di Sulpicio Severo e di Venanzio Fortunato*; Mark Sheridan (Rzym), *Sources and Composition in Cassian's tractate on the eight principal vices*; Benedict Guevin (Manchester), *Puritas Cordis: Cassian's Influence on the Rule of the Master and the Rule of Saint Benedict*; Baán István (Miskolc), *Le but de la vie cénobitique et érémitique: l'enseignement de l'Abba Jean chez Cassien et dans les Apophthegmes*.

9 maja
SESJA PRZEDPOŁUDNIOWA
Sekcja A:

Roberto Cherubini (Rzym), *La trasmissione dell'ideale di vita monastica da una generazione all'altra: incipientes e eisagómenoi in Occidente e Oriente nel IV e V secolo*; Azzolino Chiappini (Lugano), *Usò della Scrittura nelle Regulae sanctorum Patrum e negli scritti monastici di San Cesario*; Luc Mellet (Rzym), *Alcune caratteristiche «monastiche» della predicazione pasquale del Pseudo-Eusebio «Gallicano» (= Fausto di Riez: Omelie 12-23)*; Susanne Müller-Abels (Sasbach), *Hieronymus und die Mönche von Toulouse*; Francesco Trisoglio (Turyn), *Sfondi ambrosiani alla Regula Magistri*.

Sekcja B:

Giulia Piccaluga (Rzym), *La politeia nel deserto: valori civici e l'idealizzazione dello spazio extraurbano nel monachesimo antico*; Giuseppe De Simone (Catanzaro), *L'esperienza monastico-culturale del vivarium di Cassiodoro*; Peter Bruns (Bochum), *Aszetisches Leben in den Briefen des Fulgen-*

tius von Ruspe; Edgardo M. Morales (San Miguel de Tucumán, Argentyna), *La Vita Antonii fuente griega de la Vita Hilarionis*; Bazyli Degórski (Rzym), *Girolamo al monaco: l'ideale ascetico maschile nel corpus geronimiano*; Luciana Mirri (Bologna), *La teologia dello «status monasticus» in S. Girolamo*.

SESJA POPOŁUDNIOWA

Sekcja A: Zagadnienia ogólne

Johannes Irmscher (Berlin), *Il monachesimo occidentale visto dall'impero d'oriente*; Zwi Malachi (Tel Aviv), *Monasticism in the Eyes of Egeria. The Transition of Oriental Monasticism to the Occident*; Antonio Quacquarelli (Rzym), *Il monachesimo prebenedettino nelle riflessioni di Antonio Rosmini*; Mihály Kránitz (Budapeszt), *Monachesimo e milizia di Cristo nella Vita Martini di Sulpizio Severo*; Stephan Ch. Kessler (Freiburg-im-B.), *Beobachtungen zum Menschenbild der Regula Magistri*; Cinzia Cocucci (Rzym), *Presenze femminili alle origini del monachesimo: Un confronto fra Oriente e Occidente*.

Sekcja B: Św. Augustyn

George Lawless (Rzym), *Ambitio, luxuria, auaritia, Conf. 2, 6, 13. A Greco-Roman Literary Topos and Augustine's Ascetism*; Siver Dagemark (Göteborg), *The Praeceptum according to Possidius, Vita Augustini*; Mario Mendoza (Miasto Meksyk), *La lectio en el monacato femenino agustiniano*; Thomas Martin (Villanova, USA), *Copia dicendi forma vivendi: Augustine and the «Eloquence» of Monasticism*; Jaime Sepulchre (Paryż), *La etimología de «monachus» según Jerónimo y Agustín*; Michael Fiedrowicz (Berlin), *«Castra ne deseras» (ep. 243, 1): Riflessioni agostiniane sull'abbandono della vita monastica*.

10 maja

SESJA PRZEDPOŁUDNIOWA

Końcowe posiedzenie ogólne

Carlotta Amante oraz Paola Graffigna (Genua), *Il monachesimo nella Cirenaica tra Oriente e Occidente: la testimonianza di Sinesio di Cirene*; Georges Folliet (Paryż), *Le monachism africain*; Kurt Smolak (Wiedeń), *Un «dialogo monastico» tra bucolica e satira: Il cosiddetto «Epigramma S. Paulini»*.

Kongresowi towarzyszył dodatkowo program towarzysko-kulturalny, w zakres którego weszły następujące wydarzenia: przyjęcie zorganizowane w ogrodzie «Augustinianum» (8 V, godz. 19:30); zwiedzanie «Villa Drusia» – siedziby Pani Maureen MacGlashan, Ambasadora Wielkiej Brytanii przy Stolicy Świętej (9 V, godz. 18:30; zwiedzanie połączone zostało z przyjęciem wy-

danym przez Panią Ambasador); zwiedzanie wystawy «Vedere i classici», zorganizowanej w Muzeum Watykańskim (10 V, godz. 8:30).

Jak można zdać sobie sprawę chociażby z wyżej wymienionych zagadnień, tematyka XXVI Dni Augustiańskich była bogata i naświetlana z różnorodnych stron. Sam Kongres, jak ufamy, przyczyni się – szczególnie gdy ukażą się drukiem jego akta – do głębszego poznania monastycyzmu przedbenedyktynskiego.

Bazyli Degórski O.S.P.P.E. –
Rzym

5. INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 1997/98 NA „AUGUSTINIANUM”

W piątek 10 października 1997 r. o godz. 17:00 w rzymskim Instytucie Patrystycznym «Augustinianum» Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego (Via Paolo VI, 25; 00193 Roma) miała miejsce uroczysta inauguracja roku akademickiego 1997/98. Na jej wstępie przemówił Rektor «Augustinianum» – o. prof. dr Angelo Di Berardino OSA, który powitał serdecznie zgromadzonych gości, profesorów i studentów, otworzył oficjalnie nowy rok akademicki, oraz złożył sprawozdanie z działalności uczelni w ubiegłym roku akademickim 1996/97.

Po wystąpieniu Rektora uczelni rozpoczęła się dyskusja okrągłego stołu na temat: *Neo-nicenismo: lo sviluppo della dottrina trinitaria nel IV secolo [Neo-nicenizm: rozwój nauki trynitarniej w IV wieku]*. Dyskusji przewodniczył o. prof. dr Gilles Pelland SI – Rektor Papieskiego Instytutu Wschodniego w Rzymie, a głos w niej zabrali światowej sławy znawcy przedmiotu: prof. dr Manlio Simonetti – profesor zwyczajny Rzymskiego Uniwersytetu «La Sapienza», oraz o. prof. dr Basil Studer OSB – Szwajcar, profesor zwyczajny Papieskiego Ateneum «Anselmianum» w Rzymie. Dyskusja była żywa i rzeczowa, choć nie pozbawiona niekiedy pewnych cech polemicznych, co może świadczyć, iż rozważane zagadnienie (jakże ważne dla teologii!) jest nadal nie do końca opracowane i jako takie pozostawia sporo miejsca na różne hipotezy i oceny.

Obaj dyskutanci – prof. Simonetti i o. prof. Studer, będąc także profesorami «Augustinianum», podczas wykładów na tej sławnej i najważniejszej uczelni patrystycznej będą się niewątpliwie dalej starali przybliżać słuchaczom tajniki rozwoju doktryny trynitarniej, przyczyniając się do lepszego poznania najstarszej, krystalicznie czystej myśli chrześcijańskiej odnośnie do tego tak podstawowego dogmatu wiary chrześcijańskiej.

Bazyli Degórski O.S.P.P.E.